

Mihai Eminescu - Luceafarul poeziei romanesti

1. Viata si activitatea literara

Cel mai mare poet roman si unul din marii lirici ai lumii, Mihai Eminescu, s-a nascut in 1850 la Botosani, si natura Bucovinei e de la inceput prezenta in opera lui. Copil fiind, "padurii cutreieram", va spune poetul, impresionat de farmecul locurilor natale, evocatoare totodata ale unei istorii nationale bogate in eroi si fapte de glorie. Inca din anii de scoala, Eminescu se arata interesat de teatru, poezie, cultura. Avea 16 ani cand trimite la revista de limba romana "Familia" din Pesta, primele poezii, publicate de Iosiv Vulcan, care-i schimba si numele: din Eminovici, cum se chema de fapt tatal sau, in Eminescu. Datoram redactorului "Familiei" cel mai celebru botez din istoria literaturii romane.

Eminescu colinda tara, trece in Transilvania, iar intre 1869 si 1874 il aflam la Berlin si Viena, urmand cursuri la universitatile de acolo, in scopul obtinerii unui doctorat in filozofie. Doctor in filozofie nu va deveni insa, desi prietenii lui de la Junimea l-ar fi dorit, ca sa poata fi apoi numit profesor universitar in tara. Din 1870 incepe colaborarea la "Convorbiri literare", se apropiase de Titu Maiorescu si de Costache Negruzzi si va fi socotit el insusi un junimist important. Intors de la studii, va tine "prelectiuni populare", ca toti junimistii.

El este interesat de istorie (in 1871, impreuna cu I. Slavici, viitorul prozator, luase parte la organizarea sarbatorilor lui Stefan cel Mare de la Putna, prilej pentru romani de a-si afirma istoria proprie intr-o Bucovina aflata sub ocupatie austriaca) si de filozofie (incercarea sa traduca din marii filozofi). E un timp redactor la "Curierul din Iasi", apoi redactor la "Timpul", revizor scolar si bibliotecar la Iasi; in toate aceste functii pune suflet si consuma multa energie. Rapoartele scolare ale revizorului sunt precise si bogate.

Ca redactor si colaborator, el scrie articole politice fiind unul din cei mai de seama ziari-sti romani. Ca si Caragiale sau Slavici, contemporani si prieteni cu el, Eminescu ridica gazetaria la nivelul unei veritabile arte. De altfel, anii cei mai rodnici ai gazetarului, cei de la "Timpul" (1877-1883), coincid cu anii cei mai buni ai poetului, care-si scrie si publica in acest interval aproape toate marile creatii lirice. In 1883 poetul se imbolnaveste grav. In timp ce se afla la Viena, intr-un sanatoriu, unde il trimisera junimistii, in tara, Maiorescu ii publica un volum de Poezii, singurul aparut in timpul vietii poetului, desi nu el l-a alcatuit. Cei sase ani care despart boala de moartea lui Eminescu sunt ani de suferinta pentru poet, a carui minte e tot mai des intunecata. El moare la 15 iunie 1889, urmat la citeva luni de Ion Creanga, pe care l-a cunoscut la Iasi si care a fost toata viata marele lui prieten. G. Calinescu, autorul unei extraordinare "Vieti a lui Mihai Eminescu (1932)", va evoca aceasta mare prietenie dintre doi din scriitorii nostrii cei mai mari si va scrie aceste emotionale cuvinte despre moartea poetului: "Astfel se stinse in al optulea lustru de viata cel mai mare poet, pe care l-a ivit si-l va ivi vreodata, poate, pamantul romanesc. Ape vor seca in albie si peste locul ingroparii sale va rasari padure sau cetate, si cate o stea va vesteji pe cer in departari, pana cand acest pamant sa-si stranga tote sevele si sa le ridice in tea-va subtire a unui

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

---

crin de taria parfumurilor sale".

Trei ani atrag in mod deosebit atentia in bibliografia poetica a lui Mihai Eminescu: 1866, anul debutului in "Familia" lui Iosif Vulcan; 1870, anul cand incepe colaborarea la "Convorbiri literare" plina de mari consecinte pentru tanarul de 20 de ani; si 1883, anul ultimelor capodopere ["Oda (in metrul antic)", "Glosa", "Luceafarul", "Mai am un singur dor" etc.] si totodata al mortii spirituale poetului. Intre 1866 si 1870, multi comentatori, printre care si G. Ibralianu, au vazut o prima perioada a creatiei lui Eminescu, aceea a inceputurilor sub influenta lui Alecsandri si Bolintineanu, din care poetul iese triumfator cu "Venere si Madona" si "Epigonii", poezii ce deschid epoca maturitatii lui artistice, atat de bogata in realizari, desi se intinde pe ceva mai putin timp de un deceniu si jumătate.

Prima poezie, care l-a facut cunoscut unui public restrans, este o elegie fara titlu, semnata M. Eminovici si tiparita alaturi de alte sase poezii intr-o brosură intitulată "Laecrimioarele invaetaecilor de'n Cernaesti la mormantul prea iubitului lor profesoriu Arune Pumnul...". Adevaratul sau debut literar se face insa la revista "Familia", in acelasi an (1866), cu poezia "De-as avea..." in perioada debutului, Eminescu a incredintat tiparului versuri relativ cuminti, parca spre a nu soca gustul literar al timpului, pastrand pentru sine altele mult mai indraznete in idei si limbaj. Este posibil si motivul pentru care Iosif Vulcan, poet el insusi, educat in spiritalitatea literaturii pasoptiste, s-a aratat entuziasmat de la inceput de talentul tanarului poet.

Ne vom da seama mai bine de idealurile si de limbajul liric al lui Eminescu in aceasta perioada, citind cunoscuta poezie "Ce-ti doresc eu tie dulce Romania", publicata in "Familia". Cum se poate observa, poezia are aspectul unei invocatii si al unei stari: poetul se adreseaza direct tarii lui, intr-o maniera raspandita la poetii generatiei pasoptiste (Gr. Alexandrescu, Andrei Muresanu, Vasile Alecsandri au folosit si ei invocatia ocazionala).

Tanarul Eminescu vibreaza de o emotie puternica atunci cand vorbeste de "tara mea de glorie, tara mea de dor". In spiritul marilor sai pre-cursori, al "Introductiei" lui Kogalniceanu la "Dacia literara", el ureaza Romaniei sa fie la inaltimea trecutului glorios, catre care priveste cu mandrie patriotica si careia ii doreste un viitor pe masura. Trecutul si viitorul apar ingemanate in spontana tinereasca invocatie: "La trecutu-ti mare, mare viitor!" Motivele principale sunt: sentimentul ca patria este la fel de durabila, in mijlocul vicistului istoriei, ca stanca peste care valul trece fara a o clinti (strofa intai), convingerea in capacitatea natiunilor noastre de a razbuna umilintele si de a fi unita in fata primejdiilor sub simbolul tricolorului (strofa a doua); incredintarea ca romanii au dorit din totdeauna pacea si n-au ales razboiul decat ca sa se apere de agresiunea altora (strofa a treia); in sfarsit, speranta viitor in care fiii tarii sa "traiasca numai in fratie" si sufletul romanesc sa se poata bucura de unitate si pace (strofa a patra). Atat motivele acestea, cat si limbajul poetic de un naiv si sincer entuziasm ne amintesc de spiritalitatea liriciei pasoptiste si arata ca Eminescu este un continuator al traditiei poeziei noastre patriotice.

Patru ani de la debut, dupa ce publicase 14 poezii, tanarul poet se hotaraste sa se adreseze

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

"Convorbirilor literare", revista ce mai importanta a epocii, unde stia ca va fi citit de Titu Maiorescu. Aflat la studii in Viena, el trimite revistei iesene poezia "Ven-ere si Madona", care contine cateva din metaforele si comparatiile cele mai puternice din intreaga poezie romaneasca, scrisa pana la acea data. Dupa acceptarea acestei poezii la "Convorbiri literare", Eminescu incredintea revistei poemul "Epigonii", insotit de o scrisoare catre Iacob Negruzzi in care isi explica ideile, mult deosebite de ale junimistilor.

2. Temele si universul poeziei eminesciene

Trei teme esentiale pot fi desprinse din poezia lui Eminescu, in jurul carora se grupeaza elementele universului sau: natura, dragostea si istoria.

A. Natura

Natura este una tipic romantica. Ea apare poetului sub doua infatisari principale.

intai, ca toti romantici, poetul e atras de o natura de inceput de lume, de materia care se naste din haos. El imagineaza in "Scrisoarea I" un altfel de inceput si o altfel de nastere a universului:

"La-nceput, pe cand fiintanu era, nici nefiinta,
Pe cand totul era lipsa de viata si vointa,
Cand nu se ascundea nimica desi totul era ascuns...
Cand a patruns de sine insusi odihnea cel nepatruns.
Fu prapustie? genune? Fu noian intins de apa?
N-a fost lume priceputa si nici minte s-o priceapa,
Caci era un intuneric ca o mare fara-o raza,
Dar nici de vazut nu fuse si nici ochi care s-o vaza.

Aceste imagini cosmogonice (cosmogonie inseamna nastere a cosmosului, a lumii) le gasim si in multe alte poezii, ca si in poemul "Luceafarul", unde Hyperion face o calatorie spre originea universului, spre locul de unde totul se naste.

De romantismul acesta al viziunii se leaga la Eminescu predilectia pentru miezul noptii, al stelelor si al lumii, al visului, al imensitatilor, cum sunt cerul si marea. Tudor Vianu nota ca, spre deosebire de clasici, care au fost atrasi de natura solara a sudului european, cu tarmuri clare de mare si cu temple albe scaldate in lumina, romanticii ca Eminescu sunt poeti ai padurii pline de umbre si mistere, populate de fapturi reale sau himerice.

in al doilea rand, natura eminesciana se infatiseaza, mai ales in poeziile de dragoste, ca o natura placuta, luminoasa, blanda si o-crotitoare. Poetul nu e numai un iubitor de mari spatii cosmice, departate si reci ca acelea de unde vine Hyperion in "Luceafarul", sau misterioase, nepatrune, ca acelea din "Scrisoarea I", ci si un iubitor de spatii familiare, apropiate. Un astfel de spatiu este evocat

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

---

in poezia "La mijloc de codru..."

La mijloc de codru des
Toate pasarile ies,
Din huzeag de alunis
La voiosul lumins,
Luminis de langa balta,
Care-n trestia inalta
Leganandu-se din unde,
in adancu-i se patrunde
si de luna si de soare
si de zbor de randunele
si de chipul dragei mele.

Aici observam cat de armonioasa este aceasta a doua natu-ra eminesciana. Cerul si pamantul se patrund, soarele si luna se oglindesc in lac, alaturi de chipul iubitei. E o natura paradisiaca, in care isi fac aparitia vietati obisnuite. Ea protejeaza pe indragostiti. Din acelasi domeniu provin si imaginile interiorului (casa, camera, etc.) eminesciana, care este unul ocrotitor, chiar daca uneori sugereaza singuratate. Poetul scrie la o masa de brad, ascultand focul ce palpaie vesel in camin sau zgomotul soarecilor care rod cotoarele cartilor din pod. Natura exterioara se prelungeste in interior, cu tot firescul.

B. Dragostea

Dragostea (ilustrata in poezii ca: "Pe langa plopii fara sot", "Sara pe deal", "Atat de frageda"), a doua tema, isi are universul ei, direct legat de natura. In general, dintre cele doua naturi pe care le-am notat la Eminescu, a doua, cea familiar-protectoare, formeaza cadrul obisnuit al dragostei. In "Lacul", "Dorinta" si in alte poezii, poetul isi cheama iubita "in codrul cu verdeata" sau pe malul lacului "incarcata cu flori de nuferi"; femeia, la randul ei, vrea sa-l smulga din "nouri si ceruri nalte", adica din visari filozofice, si sa-l aduca pe pamant, alaturi de ea. Majoritatea poemelor erotice ale lui Eminescu incep cu o chemare in aceasta natura obisnuita ("Vino-n codru la izvoru...") si se incheie cu o stare de visare, de placuta cu-fundare a gandurilor si a simtirilor in fosnetul frunzelor, in murmurul apelor, in dulcea batere de vant. De fapt, acest lucru arata ca iubirea este legata de natura la Eminescu intr-un chip mai profund decat s-ar lega sentimentele perechii de indragostiti de cadrul in care ei se gasesc. Iubirea e o forma de a participa la viata lumii, a universului. Indragostiti ce se lasa in voia dragostei lor ajung sa se contopeasca cu ritmul neobosit al naturii insasi.

Nu-si pun intrebari, ci viseaza cu ochii deschisi, patrunsi de armonia codrului si de muzica astrelor. Starea aceasta seamana cu somnul, visul, si este esential romantica. Pentru romantici, natura este eterna, spre deosebire de om, care e muritor. De aceea omul prin iubire, prin contemplatie visatoare, prin somn-aspira sa se contopeasca cu natu-ra: el vrea sa-si uite conditia trecatoare, sa se bucure de eternitatea lumii insasi in care se afla. Iubirea e o cale de acces spre

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

---

eternitate naturii.

C. Istoria

A treia tema esentiala a liricii lui Eminescu o constituie Istoria. Ca si natura, istoria, ca tema a operei literare, reprezinta tot o descoperire a romanticilor. In comparatie cu natura, care la Eminescu este eterna, istoria e locul schimbarilor si de aceea ea se infatiseaza poetului ca o expresie a stradaniei omului de a schimba destinul rau. Aceasta stradanie este insotita de satisfactii, dar si de nemulumiri profunde, ce genereaza uneori sentimentul zadarniciei

"Memento mori" subintitulat de poet "panorama desertaciuni", este poemul succesiunii civilizatiilor spre un scop adesea necunoscut.

Pe vasta panza a timpului se prelinda "codri de secolii", "oceane de popoare", de la primitivii care "in pustiu alearga vecinic, fara casa, fara, fara vatra", trecand prin Babilon, Egipt, Palestina, Grecia, Roma pana la Dacia mareata si legendara. Dacia este mereu evocata adesea de Eminescu, in opozitie cu lumea decazuta in care credea ca traieste el insusi. Tema poemului trebuie legata de prezenta "cuge-tatorului", care "gramadeste lumea intr-un singur semn", cu alte cuvinte, cauta sa afle intelesul, sensu istoriei.

Trecutul acesta glorios se opune prezentului si in "Scrisoarea III", care se incheie cu un veritabil pamflet politic. Eminescu nu e numai poetul evocarii unei istorii indepartate, ci si martorul unei contemporane. In "imparat si proletar", Comuna din Paris furnizeaza imaginatiei lirice a poetului viziunile primei miscari proletare care a reusit, pentru scurt timp, instaurarea unei ordini politice comuniste. Eminescu este aici, ca si in pamfletul din "Scrisoarea III", un poet politic, in adevaratul sens al cuvintului.

Putem spune ca istoria apare la Eminescu indisolubil legata de ideea de patrie. De la primele sale versuri, canta "dulcea Romania" in spiritul inaintasilor lui pasoptisti. Glorificand Dacia in "Memento mori" sau evocand epoca lui Mircea cel Batran in "Scrisoarea III", infatisand natura in atatea poezii sau satirizand deca-derea moravurilor in "Junii corupti" si "imparat si proletariat", Eminescu se arata stapanit de un puternic simtamant patriotic. El nu scrie despre tara doar cu ocazia sarbatorilor nationale; lirica lui e permanent strabatuta de sentimentul iubirii de tara.

3. Poezia eminesciana. incercari dramatice

Desi poezia este partea cea mai cunoscuta a operei lui Eminescu, ea nu e singura. Stim deja ca poetul a fost si unul din marii gazetarii ai secolului al XIX-lea, publicand mai ales in ziarul "Timpul" articole politice sau pe diferite alte teme, care au avut mare ecou in epoca. Dar Eminescu a scris si proza literara. Ea formeaza continutul volumului al VII-lea, din 1977, al marii editii critice incepute de criticul Perpessicius. Ca si poeziile, bucatile in proza scrise de Eminescu se impart in "antume" (publicate de autorul insusi, in timpul vietii) si "postume" (publicate dupa moartea

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

---

lui). Prozele antume cele mai cunoscute sunt nuvelele "Sarmanul Dionis" si "Cezara". Dintre postume, vom aminti un roman ne-terminat din tinerele, "Geniu pustiu", la care se adauga numeroase alte povestiri, de obicei numai schitate de Eminescu.

"Sarmanul Dionis", aparuta in "Convorbiri literare" in 1873, dupa ce a fost citita in cenaclul Junimii, este o nuvela fantastica, pe un motiv filozofic. In centrul nuvelei se gaseste un vis. Ca si in poezie, Eminescu este atras si in proza de motivul romantic al visului. "Cezara", aparuta in "Curierul de Iasi" din 1876, este o nuvela romantica, de dragoste. Romanul "Geniu pustiu" nu a fost publicat de Eminescu in timpul vietii. Prima editie este din 1904, epoca in care manuscrisele ramase de la poet si predate de Titu Maiorescu Bibliotecii Academiei Romane incep sa fie cercetate si publicate. Romanul are tot caracter romantic. In el descoperim multe din ideile ce animau spiritul eminescean in anii tinereții

Dupa parerea specialistilor, Eminescu a lucrat la roman intre anii 1868-1871.

incercarile dramatice ale lui Eminescu se compun dintr-un numar destul de mare de piese de teatru incepute si neterminate de autor, uneori doar de simple planuri si ciorne. Mai ales in tinerele, poetul a fost urmarit de ideea de a scrie teatru. Nici unul din aceste fragmente nu a fost tiparit de poet. Ca si o parte din proza si poezie, teatrul a fost descoperit dupa moartea lui Eminescu, in manuscrisele pastrate de Titu Maiorescu. Unele fragmente de piese ne fac sa credem ca poetul visa sa scrie drame inspirate din istoria nationala. Actiunea din "Mira" se petrece in vremea lui Stefanita Voda al Moldovei. In fragmentul pe care G. Calinescu l-a intitulat "Decebal", caci in manuscris nu purta nici un titlu, este evocat un episod din epoca razboaielor dacoromane. "Bogdan Dragos" ne intoarce la epoca desculecatului. Eminescu a mai incercat sa scrie piese despre Alexandru Lapusneanu. A evocat intr-un tablou dramatic pe poetul Andrei Muresanu. Toate aceste incercari sunt importante pentru a vedea cat de vaste erau preocuparile poetului si ce pondere acorda el istoriei nationale ca sursa de inspiratie pentru scriitori.

5. Mihai Eminescu, poet national si universal

Daca locul celui mai mare poet roman in cultura nationala n-a fost de nimeni contestat, intelegerea lui exacta a suscit de-a lungul anilor doua pozitii oarecum deosebite, pe care e bine sa le reamintim. Intaia dintre ele, care a fost exprimata de catre contemporanii poetului si de catre generatiile imediat urmatoare, consta in considerarea lui Eminescu drept un fenomen aproape inexplicabil in peisajul literar in care a aparut. 30 de ani dupa moartea poetului, in 1919, G. Ibralianu continua a-l evoca pe autorul "Luceafarului" in acesti termeni: "Eminescu este nu numai cel mai mare scriitor roman. El este o aparitie aproape inexplicabila in literatura noastra. El a cazut in sarmana noastra literatura de la 1870 ca un meteor din alte lumi." Ulterior, datorita mai cu seama straduintelor istoricilor literari, care au acumulat numeroase documente, izvoare, uneori pana la exces, Eminescu a inceput sa fie privit intr-o alta lumina, si anume ca un continuator genial al bogatei traditii artistice nationale si ca ultimul romantic european, dar care a dat acestui curent literar o tenta nationala. "Opera literara a lui Mihai Eminescu creste cu toate radacinile in cea mai

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

---

plina traditie si este o exponenta deplina, cu toate aspectele romantice, a spiritului autohton", aprecia G. Calinescu, neegalatul biograf si exeget al creatiei eminesciene.

Astazi, amandoua punctele de vedere luate separat ni se par unilaterale si cautam o conciliere. Il simtim pe Eminescu deopotriva ca pe un miracol si ca pe o sinteza a celor mai vechi traditii ale culturii noastre.

in esenta lor, aceste doua puncte de vedere nu se contrazic - pentru ca orice mare scriitor constituite in acelasi timp incununarea unei traditii si inaugurarea unui drum nou. Este locul unde-l putem aseza fara sa grsim pe Eminescu, in spatiul generos dintre trecut si viitor pe care el il umple cu personalitatea lui, al carei geniu creator sintetizeaza datele oferite de toata dezvoltarea culturala anterioara spre a da lumina o opera cu desavarsire noua.

Eminescu insusi a avut sentimentul, si inca foarte viu, de a se situa intr-o viguroasa traditie culturala romaneasca. Mai multe aspecte ale operei lui ne atrag atentia in acest sens: elogiul constant al valorilor istoriei nationale, patriotismul inflacarat, manifestat nu numai in cultul trecutului, ci si in critica aspectelor negative ale societatii contemporane, in interesul pentru folclor, pentru opera artistica a spiritului popular national. Romantismul lui tarziu gaseste in inspiratia folclorica un motiv esential. Spiritul national, continuarea specificului artistic romanesc nu se opune lui Eminescu receptarii ideilor culturii europene, patrunderii, in gandirea lui, a unui intreg curent de sensibilitate ce a nutrit literatura romantica a secolului XIX-lea si prin care Eminescu este intrudit cu marii poeti ai lumii. Ca Heliade, ca Hasdeu in aceeasi vreme si mai tarziu, Eminescu freamata de dorinta de a cuprinde totul si, sistematic, de a ridica efortul de cunoastere al inaintasilor pe treapta sintezei artistice. Uneori, exagerandu-se, din admiratie, aceasta inclinare, i s-au atribuit lui Eminescu vaste cunostinte in absolut toate domeniile, de filozofie la economia politica.

Dar ramane evidenta incercarea poetului de a sistematiza intr-o viziune enciclopedica ceea ce cultura anterioara ii oferea. Preocuparea pentru istorie, pentru creatia artistica populara si inclinarea spre originalele sinteze enciclopedice sunt cele trei aspecte importante ale traditionalismului artistic eminescian.

Dar Eminescu nu continua numai, ci si inaugureaza o traditie. Inainte de orice, desigur, in poezie. Poezia lui, odata depasita epoca inceputurilor, este atat de substantial noua, incat isi pune pecetea pe stradania artistica a mai multor generatii. Primul efect, istoriseste vorbind, al eminescianismului este copleditor. Ceea ce Ibralianu numea "curentul eminescian" este rezultatul imediat al unei influente ce comanda la epigonism pe multi dintre poetii generatiei care i-a urmat lui Eminescu. Au trebuit sa treaca 35 de ani de la moartea lui Eminescu spre a putea constata si un efect cu adevarat rodnic: abia poezia interbelica, a unor creatori ca Baco-via si Arghezi, se arata in stare sa redescopere, uneori si gratie criticii moderne, ceea ce era fundamental in Eminescu si putea fi folosit creator, fara riscul minentismului si pastisei, scapand de otravurile dulci-ametitoare de care se imbatasera poetii generatiei lui A. Vlahuta.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Distantarea de traditia culturala romaneasca mai veche se realizeaza la Eminescu prin crearea unei poezii inalt filozofice, in care gandirea si vizionarismul domina imaginatia lirica, si a unei limbi pe de-a-ntregul noi. Nici un poet nu a imbratisat in secolul trecut universul artistic urias al lui Eminescu, nu a avut cugetarea lui capabila sa patrunda panorama civilizatiilor si sferele filozofiei. Nimeni n-a imbinat mai bine ca el o minte atat de deprinsa cu abstractiunile si conceputele, cu o expresie atat de plastic muzicala incat s-ar parea ca ideea poate fi perceputa si prin senzatie. Opera lui Eminescu nu prezinta doar "saltul" de la Alecsandri si Bolintineanu la Arghezi si Bacovia, ci descopera calea poeziei noastre spre universalitate. Eminescu e primul nostru poet de anvergura europeana, primul comparabil cu marii poeti ai lumii, cu Holderlin, Schiller si Byron, cu Lamartin, Victor Hugo si Lermontov. Opera sa a si fost raportata la opera acestora si la a altora nenumarati, incat contributia eminesciana la dezvoltarea romantismului intr-unul specific romanesc nu e doar o formula conventionala, ci ti o realitate incontestabila.

Eminescu ne dovedeste, daca mai era nevoie, ca un poet national poate fi luat in considerare si ca poet universal numai daca, prin valoarea operei, isi deschide aripile asupra unui domeniunde sensibilitate si gandire capabil sa reflecte deopotriva ceea ce este specific fiecarui popor in parte si ceea ce este comun tuturor popoarelor la un moment dat. Eminescu reprezinta sinteza traditiei si a noutatii, a elementelor artistice romanesti si a celor universale, el este un poet national si universal in aceesi masura. Prin el, literatura noastra atinge o culme si isi face totodata iesirea necontestabila in lume.